

Kinderdagverblijf

ChouChou

Wenbeleid

Inhoud	2
Hoofdstuk 1: Inleiding	3
Hoofdstuk 2: Eerste kennismaking	4
Hoofdstuk 3: Het afscheid	5
Hoofdstuk 4: De gehele periode van wennen	6

Bijlage 1: Wenschema

1. Inleiding

Pedagogische medewerkers krijgen regelmatig te maken met nieuwe kinderen en nieuwe ouders. Zij moet - steeds opnieuw – een vertrouwensrelatie opbouwen met kinderen en ouders. Voor kinderen en voor hun ouders betekent de stap naar een kinderdagverblijf dat zij moeten wennen aan een nieuwe situatie. Voor kinderen is het vaak de eerste stap buiten de vertrouwde wereld van ouders of familie. Het is van groot belang voor kinderen en ouder dat de wenperiode goed verloopt. Het wenproces gaat stap voor stap. Wanneer is een kind gewend in zijn/haar groep? We onderscheiden twee perioden in het wenproces: de eerste periode van wennen en de gehele periode van wennen.

De eerste periode van wennen

In de eerste periode van wennen moeten ouder en kind zich van elkaar losmaken. Stap voor stap leert het kind de overgang van thuis naar het kinderdagverblijf te maken. Kind en ouder raken er langzaam maar zeker aan gewend om de dag gescheiden van elkaar door te brengen. Dit proces duurt gemiddeld drie dagen. Sommige kinderen en ouders hebben meer tijd nodig. Wanneer het kind zonder al te veel verdriet of angst in de groep kan zijn, is de eerste periode van wennen afgesloten. Maar nu is het kind nog niet geheel gewend in de groep.

De hele periode van wennen

Na de eerste periode van wennen heeft een kind nog tijd nodig om helemaal vertrouwd te raken met zijn/haar nieuwe omgeving. Er zijn heel veel nieuwe indrukken die het kind moet verwerken: De pedagogische medewerkers en de groep kinderen (die meestal niet iedere dag dezelfde zijn), de ruimte, het spelmateriaal, de regels en het ritme van de groep. Sommige kinderen kunnen al vrij snel rustig meedraaien, maar zijn nog wel aan het wennen in de groep. Wanneer is een kind dan gewend? We denken dat een kind gewend is als we bij het kind **alle** van de hierondergenoemde gedragingen kunnen waarnemen:

- 1 Het kind voelt zich zichtbaar op zijn gemak bij alle pedagogische medewerkers van zijn/haar groep: het laat zich troosten, helpen, naar bed brengen, ect.
- 2 Er is non-verbale en/of verbale communicatie tussen pedagogische medewerker en kind.
- 3 Het kind speelt met of naast andere kinderen.
- 4 Het kind voelt zich op z'n gemak of beweegt zich vrij door de ruimte. Het gebruikt de speelhoeken en het spelmateriaal en heeft hier plezier in.
- 5 Het kind heeft een zeker ritme in de groep gevonden. Voor baby's betekent dit een min of meer herkenbaar eet- en slaapritme. Voor de andere kinderen betekent dit dat zij min of meer in het ritme van de groep kunnen voegen: ze eten, drinken, slapen en spelen over het algemeen met de andere kinderen mee.

We gaan uitgebreid in op de eerste periode van wennen. We doen daarbij een aantal aanbevelingen om deze periode zo goed mogelijk te laten verlopen. Daarna komt het wennen in een nieuwe groep (of op een nieuw kindercentrum) aan de orde. Vervolgens staan we stil bij de relatie tussen pedagogische medewerker en ouder in de gehele periode van wennen.

2. De eerste kennismaking

De wenperiode begint bij de eerste kennismaking met het kinderdagverblijf. Vaak moeten ouders nog wennen aan het idee dat zij hun kind naar een kinderdagverblijf gaan brengen. Veel ouders weten weinig of nauwelijks wat van het kinderdagverblijf af. De eerste indruk die ouders krijgen van de leiding, het gebouw, en de sfeer in de groep is zeer bepalend voor hun houding ten opzichte van het kinderdagverblijf. Essentieel is dat er vanaf het begin gewerkt wordt aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie. De basis voor een goed verloopend wenproces is een goede vertrouwensband. Een vertrouwensrelatie ontstaat niet vanzelf, pedagogische medewerkers, ouders en kinderen hebben daar tijd voor nodig. Van pedagogische medewerkers mag verwacht worden dat zij het initiatief nemen voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie met zowel de kinderen als met de ouders.

Hieronder volgt een aantal concrete suggesties om ouder en kind te begeleiden in het wenproces.

- Een goed intake gesprek is tweerichtingsverkeer. Je vertelt niet alleen over de gewoonten en regels op het kinderdagverblijf, maar luistert ook naar de ideeën en verwachtingen van ouders.
- Probeer vanaf het begin ouder en kind op hun gemak te stellen. Geef ze de ruimte om hun gevoelens te uiten. Maak duidelijk dat het heel gewoon is wanneer ze moeite met de situatie hebben. Belangstelling voor het kind of de ouder geeft vaak een gevoel van vertrouwen.
- Vertel kort iets over de gang van zaken in de groep. Wat voor pedagogische medewerkers vanzelfsprekend is, is voor ouders vaak volkomen nieuw.
- Vragen naar praktische zaken kunnen een diepgaander gesprek over opvoeding op gang brengen.
- Maak met de ouder concrete afspraken over de wenperiode. Luister naar de wensen van ouders. Houd rekening met de mogelijkheden en onmogelijkheden van ouders. Zet om misverstanden te voorkomen deze afspraken op papier (zie wenschema in bijlage 1).
- Probeer soepel met het wenbeleid en het wenschema om te gaan. Overleg met de ouders en zoek samen naar oplossingen voor problemen.
- Bedenk dat veel ouders niet alle informatie in één keer kunnen onthouden. Herhaal informatie en geef ouders de gelegenheid om dingen (na) te vragen. De ene ouder zal hier meer behoefte aan hebben dan de andere.

3. Het afscheid

De eerste keer dat het kind in de groep komt, is voor iedereen een spannend moment. Ouders kunnen er soms tegen opzien. Voor pedagogische medewerkers betekent het een extra inspanning. Bij baby's moet de pedagogische medewerker extra alert zijn op de reacties van het kind.

Bij jonge baby's is de wenperiode voor ouders vaak moeilijker dan voor de kinderen. In bepaalde perioden kunnen kinderen (tussen vijf à zes maanden en ongeveer anderhalf jaar) 'eenkennig' zijn. In zo'n periode hebben ze vaak extra moeite met het loslaten van de ouder en kunnen ze angstig reageren op nieuwe situaties en op 'vreemde'. Ook peuters kunnen in bepaalde perioden (opnieuw) moeite hebben met afscheid nemen. Zij kunnen bij het wennen veel houvast hebben aan een vast afscheidsritueel. Bijvoorbeeld: zeggen wat er gaat gebeuren en hier consequent aan vasthouden. Het kan verwarrend zijn wanneer de ouder te lang in de groep blijft. Je kunt beter met de ouders afspreken dat zij/hij eerst weggaat en bij het ophalen nog een poosje in groep blijft. Ook voor de ouders kan dit prettiger zijn; zij zien dan niet meer tegen het afscheid op.

Hieronder volgt een aantal suggesties om het afscheid tussen ouder en kind te begeleiden:

- Maak als pedagogische medewerkers onderling goede afspraken over de werkrooster en de taakverdeling.
- Spreek van tevoren af op welk moment de ouder de groep zal verlaten. Zoek een rustig moment uit, zodat één van de pedagogische medewerkers tijd heeft voor ouder en kind.
- Probeer zodra het kind in de groep komt, contact te leggen met het kind. Juist als de ouder nog in de groep aanwezig is, is de kans groot dat het kind zich veilig voelt.
- Probeer de ouder op zijn/haar gemak te stellen. Geef ze (op een ongedwongen manier) de kans om voor hun kind te zorgen (bijvoorbeeld: verschonen, fles geven) of met ze te spelen. Ouders kennen de dagelijkse gang van zaken nog niet. Hierdoor zij ze vaak onzeker over wat ze wel en niet 'mogen'. Niet alle ouders durven hun vragen aan pedagogische medewerkers te stellen.
- Vertel ouders dat ze op kunnen bellen om te vragen hoe het gaat. Controleer nog even waar de ouders bereikbaar zijn.
- Probeer ouder en kind het gevoel te geven dat ze welkom zijn. Persoonlijke aandacht is hierbij heel belangrijk. Begrip voor de gevoelens van ouder en kind ook. Vooral de eerste keer is het afscheid nemen een moeilijk moment.
- Leg aan ouders uit waarom het belangrijk is dat ze kort en duidelijk afscheid nemen. Ook al huilt het kind. Een weifelende ouder brengt het kind (nog meer) in verwarring. Voor een ouder is het naar om een huilend kind achter te laten. Probeer de ouder gerust te stellen.

- iets meenemen van thuis(een doekje, knuffel of speelgoed) kan het kind ook steun geven; ze mogen iets vertrouwds bij zich houden in de nieuwe omgeving.
- Wanneer de ouder terug komt in de groep, maak dan even tijd vrij voor een gesprekje. Ouders willen meer horen dan: "het ging (best wel) goed."
- Vertel aan het einde van de eerste wenperiode dat het kind extra aandacht krijgt totdat het helemaal gewend is binnen de groep.

4. De gehele periode van wennen

Na de eerste wenperiode heeft een kind nog tijd nodig om helemaal vertrouwd te raken met de nieuwe omgeving. In de inleiding staan vijf punten genoemd die hierbij van belang zijn. Hoeveel tijd een kind nodig heeft om te wennen is uiteraard afhankelijk van het kind en het aantal dagdelen per week dat het kind op het kinderdagverblijf komt.

Maar ook ouders zijn na een weekje nog niet helemaal gewend! Zij hebben tijd en aandacht nodig om met de verschillende pedagogische medewerkers uit de groep een vertrouwensrelatie op te bouwen. Om het kind beter te leren kennen hebben pedagogische medewerkers vaak behoefte aan wat meer informatie over thuissituatie.

Veel ouders hebben behoefte aan (herhaling van) informatie over de gang van zaken. Vaak zitten ze nog met allerlei vragen of hebben ze (opnieuw) moeite hun kind uit handen te geven. Ze moeten (opnieuw) ervaren dat hun kind bij de pedagogische medewerker in goede handen is. Dit betekent dat pedagogische medewerkers zich in deze periode extra met de nieuwe ouders moeten bezig houden. In het eerst volgend oudergesprek kan besproken worden hoe de ouder de wenprocedure heeft ervaren en of zij zelf helemaal gewend zijn. Wanneer een kind moeite heeft om helemaal te wennen, kan samen met de ouders gekeken worden wat hieraan gedaan kan worden.

Het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de ouder kost tijd. Het vormt de basis van een (vaak jarenlange) samenwerkingsrelatie tussen pedagogische medewerkers en ouders. Ouders die tevreden zijn en zich in de crèche op hun gemak voelen, zullen dit gevoel overdragen op hun kind. Dat zal het wenproces en het welbevinden van het kind ten goede komen.